

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА "КРОК"

Заступник голови приймальної комісії
[Signature] Шикова
2014 р.

ПРОГРАМА

усного фахового вступного випробування

з дисципліни «Землеустрій» для вступників на ОКР «спеціаліст»,
за спеціальністю 7.08010103 «Землеустрій та кадастр»

Автор: Бойчук Я.Д. старший викладач

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри землевпорядкування, кадастру та ГІСТ
(протокол №7 від 20.02.2014 р.)

Завідувач кафедри *[Signature]* Лопатинський М.В.

Київ, 2014

Вступ

Прийом вступників на основі ОКР «бакалавр» напряму підготовки 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій» для здобуття ОКР «спеціаліст» за спеціальністю 7.08010103 «Землеустрій та кадастр», а також прийом слухачів на програму перепідготовки (друга вища освіта) за спеціальністю 7.08010103 «Землеустрій та кадастр» проводиться за результатами фахового вступного випробування з дисципліни «Землеустрій».

Дана дисципліна дає майбутнім спеціалістам обсяг теоретичних знань та практичних навиків з землеустрою, як наукової дисципліни, про сукупність соціально-економічних та екологічних заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних утворень, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил.

В результаті складання фахового випробування вступник

повинен знати:

- сукупність нормативно-правових, економічних, технічних документів щодо обґрунтування заходів з використання та охорони земель;
- наукове обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів;
- формування раціональної системи землеволодіння і землекористування.

Уміти:

- правильно застосовувати земельне законодавство;
- одержувати земельно-кадастрові дані, їх аналізувати і систематизувати;
- проводити землевпорядні роботи при утворенні землеволодінь і землекористувань;
- використовувати сучасні методи і засоби для розв'язування задач землеустрою, картографування територій, інженерних вишукувань, в різних областях науки і народного господарства.

Зміст дисципліни

Предмет, методи і завдання. Виникнення землеустрою (землерозподілу) і перші землевпорядні дії. Розвиток землеустрою як науки. Розвиток землевпорядкування в Україні. Предмет, завдання і зміст курсу та його зв'язок з іншими дисциплінами.

Мета, характер, зміст сучасного землеустрою. Принципи і завдання землеустрою. Основні поняття і визначення системи землеустрою в Україні. Методичні підходи до формування ефективного землекористування.

Закон України про землеустрій. Загальні положення та визначення. Призначення та система землеустрою. Суб'єкти, об'єкти, та правова основа землеустрою. Повноваження органів державної влади і органів місцевого самоврядування у сфері землеустрою. Організація і регулювання землеустрою.

Земельні ресурси як об'єкт землеустрою. Земельні ресурси та їх категорії. Земельна ділянка, як основна земельно кадастрова одиниця. Угіддя як елемент земельного кадастру. Класифікація угідь. Земельний фонд України у складі світових земельних ресурсів та тимчасовий стан його використання.

Склад і види землевпорядних робіт. Вивчення стану земель. Планування використання та охорони земель. Територіальний землеустрій. Внутрігосподарський землеустрій. Зокремлений землеустрій.

Особливості сучасного землеустрою. Землеустрій на землях сільськогосподарського призначення. Особливості внутрігосподарського землеустрою в умовах ринкової економіки. Землеустрій в містах та інших населених пунктах.

Інформаційне забезпечення робіт з землеустрою. Земельно-кадастрові дані, методи їх одержання, аналізу і систематизації. Знімання і обстеження території при землеустрої. Статистичні методи одержання обробки і аналізу даних. Текстові і планово-картографічні матеріали землеустрою.

Знімання земель при землеустрої. Встановлення, (відновлення) погодження, закріплення на місцевості меж адміністративно-територіальних утворень, землеволодінь і землеко-ристувань. Методи знімання земель.

Проведення топографо-геодезичних, картографічних, ґрунтових, геоботанічних та інших обстежень і розвідувань земель. Виготовлення кадастрового плану. Підготовка документів, що посвідчують право власності або право користування землею.

Система землеустрою в Україні. Основні складові та функції системи землеустрою в Україні. Землевпорядне виробництво та його інформаційне забезпечення. Науково-технічний прогрес в землеустрої. Правове забезпечення землеустрою.

Критерії оцінювання

Оцінювання відповідей вступників проводиться за 12- бальною шкалою.

Відповідь у 10-12 балів оцінюється, коли вступник розуміє та може змістовно викласти основні законодавчі і нормативні документи, вільно володіє знаннями в галузі землеустрою, користується методами наукового аналізу землевпорядних процесів, характеризує їх риси та форми виявлення. Висловлює та аргументує своє ставлення до альтернативних поглядів на більшість поставлених питань. Аналізує картографічні, геодезичні, землевпорядні матеріали, робить відповідні висновки та узагальнення. Може запропонувати, прогнозувати землевпорядну ідею та змодельовати ситуацію, здатен передбачати, прогнозувати і розв'язувати проблемні завдання. Вільно володіє інформацією з питань землеустрою та творчо її використовує.

Відповідь у 7-9 балів оцінюється, коли вступник на підставі наукових даних здійснює оцінку процесів землеустрою. Пояснює прикладне значення землевпорядних, геодезичних і картографічних знань, дає розгорнуту відповідь, пояснюючи логіку суджень і відбір необхідних прикладів. Користується науковою термінологією, аргументує свої твердження та висновки. Вільно володіє картографічним матеріалом. Разом з тим, абітурієнт виявляє в процесі викладу недостатнє володіння методом порівняльного аналізу; не застосовує комплекснооцінкового підходу; не дає характеристики особливостей, рис та

ознак того чи іншого виду землепорядних робіт; не висвітлює власний підхід, не розкриває авторське бачення проблем землеустрою.

Відповідь у 4-6 балів оцінюється, коли вступник лише відтворює основні положення землеустрою, має певне уявлення про методи геодезії і картографії, їх практичне застосування. Пояснює в загальних рисах зв'язки між різними методами і прийомами землепорядкування, геодезії і картографії. Знає обов'язковий перелік топографічної номенклатури. Одночасно проявляє необізнаність з основними законодавчими і нормативними документами і закономірностями та не розуміє їх суті.

Відповідь за критерієм 1-3 балів оцінюється, коли вступник лише відтворює землепорядний матеріал, не встановлює причинно-наслідкових зв'язків, не розуміє основних землепорядних, геодезичних і картографічних вимог, дає нечіткі визначення основних понять і термінів, лише частково володіє необхідною номенклатурою, набір знань хаотичний.

Перелік питань для підготовки до випробування

1. Охарактеризуйте походження поняття "землеустрій".
2. У чому полягали перші землепорядні дії?
3. Назвіть відомих вчених землепорядників та їх теорії.
4. Яке сучасне визначення землеустрою?
5. Дайте визначення предмету та методів навчальної дисципліни "землеустрій".
6. Назвіть завдання навчальної дисципліни "землеустрій".
7. Принципи землепорядкування в Україні.
8. Вкажіть мету, характер і зміст землеустрою.
9. Розкрийте принципи і завдання землеустрою.
10. Дайте визначення системи землеустрою в Україні та його основні поняття.
11. Назвіть складові та функції системи землеустрою.

12. Дайте визначення землевпорядного виробництва та розкрийте суть його інформаційного забезпечення.
13. Від чого залежить точність земельно-кадастрових робіт?
14. Призначення та система землеустрою.
15. Правова основа землеустрою.
16. Суб'єкти та об'єкти землеустрою.
17. Компетенції органів державної влади і органів місцевого самоврядування у сфері землеустрою.
18. Організація і регулювання землеустрою.
19. На які категорії поділяються за цільовим призначенням всі землі України як об'єкт земельного кадастру?
20. Які землі відносять до земель сільськогосподарського призначення?
21. Яка відмінність між землями сільськогосподарського призначення і сільськогосподарськими землями?
22. Що є основною земельно-кадастровою одиницею?
23. Що являє собою земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця?
24. На яких правах може використовуватись земельна ділянка?
25. Назвати права власників землі і землекористувачів (у тому числі орендарів).
26. Назвати обов'язки власників землі і землекористувачів (у тому числі орендарів).
27. Що називається угіддям?
28. Як класифікуються угіддя при землеустрої.?
29. Назвати сільськогосподарські угіддя.
30. Назвати несільськогосподарські угіддя.
31. Як поділяються сінокоси залежно від природно-історичних властивостей?
32. Охарактеризуйте склад і види землевпорядних робіт.
33. Розкрийте суть питання вивчення стану земель.
34. У чому полягає зміст планування використання і охорони земель?

35. Вкажпть зміст і види робіт з територіального землеустрою.
36. Вкажпть зміст і види робіт з внутрігосподарського землеустрою.
37. Для чого потрібний внутрігосподарський землеустрій, із яких частин складається його проект?
38. Вкажпть зміст і види робіт з зокремленого землевпорядкування.
39. У яких випадках розробляються робочі проекти, пов'язані з використанням і охороною земель?
40. Які особливості землеустрою на землях сільськогосподарського призначення у період реформування земельних відносин?
41. Які особливості внутрішньогосподарського землеустрою в умовах ринкової економіки?
42. Яка специфіка землеустрою в інших населених пунктах?
43. У чому полягає особливість землеустрою в регіонах, які мають негативні явища при використанні земель?
44. Яка особливість землеустрою в районах експлуатації сировинних ресурсів?
45. У чому полягає особливість землеустрою на землях природоохоронного, рекреаційного, оздоровчого та історико-культурного призначення?
46. Охарактеризуйте склад і цільове призначення земель України.
47. Розкрийте суть процедури зміни цільового (функціонального) використання земель при землеустрої.
48. Назвати методи одержання земельно-кадастрових даних.
49. Від чого залежить масштаб плану?
50. Розкрити суть балансового статистичного методу.
51. Як поділяється земельно-кадастрова інформація?
52. Назвати основні картографічні матеріали.
53. Назвати основні текстові земельно-кадастрові документи.
54. Дати визначення обмежень (обтяжень) прав на земельну ділянку.
55. В яких випадках право на земельну ділянку може бути обмежене законом або договором?
56. Навколо яких об'єктів створюються охоронні зони?

57. Навколо яких об'єктів створюються зони санітарної охорони?
58. Навколо яких об'єктів створюються санітарно-захисні зони?
59. Навколо яких об'єктів створюються зони особливого режиму використання земель?
60. Що таке кадастрова зона і кадастровий квартал?
61. Принципи побудови коду одиниці адміністративно-територіального устрою України.
62. Розкрити структуру кадастрового номера земельної ділянки.
63. На яких картографічних матеріалах відображаються кадастрові номери земельних ділянок?
64. Який комплекс робіт передбачають кадастрові зйомки?
65. Що являє собою межа земельної ділянки?
66. Що є підставою для проведення кадастрової зйомки?
67. Хто має право на проведення кадастрових зйомок?
68. Розкрити зміст робіт з кадастрових зйомок на підготовчому етапі.
69. Розкрити зміст кадастрових зйомок на виробничому етапі.
70. Чому дані кадастрових зйомок лежать в основі виконання земельно-кадастрових робіт?
71. Якою повинна бути точність при кадастровій зйомці меж земельних ділянок?
72. Який порядок розгляду і затвердження матеріалів кадастрової зйомки меж земельних ділянок?
73. Від чого залежить точність та детальність відображення земельних ділянок на кадастровому плані?
74. Які сучасні інструменти застосовуються при кадастровій зйомці? Їх переваги над традиційними інструментами.
75. Охарактеризувати діагностичні ознаки ґрунтів, які враховуються при бонітуванні.
76. Що таке природна і штучна родючість ґрунтів?
77. Що таке потенціальна, ефективна, економічна родючість ґрунтів?

78. Що таке абсолютна і відносна родючість ґрунтів?
79. Що покладено в основу природно-сільськогосподарського районування території?
80. Що таке бонітування ґрунтів?
81. Що є об'єктом і предметом бонітування?
82. Огляд методик бонітування ґрунтів в Україні.
83. Що покладено в основу розробки шкал бонітування ґрунтів?
84. Охарактеризувати методику бонітування ґрунтів у роботах В.В. Докучаєва.
85. Назвати види картографічних матеріалів, які використовуються при бонітуванні ґрунтів.
86. Як класифікуються ґрунти і характеризується їх родючість?
87. Які властивості ґрунтів впливають на їх оцінку?
88. У чому полягає вегетаційний метод бонітування ґрунтів?
89. Що таке економічна оцінка земель?
90. Види економічної оцінки земель.

Перелік рекомендованої літератури

1. Перович Л.М. Основи кадастру: навч. посіб./Л.М. Перович, Б.І. Волосецький. -Львів: Львівське астрономо-геодезичне товариство, 2000. - 128 с.
2. Земельне право України: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. - 2-ге вид., допов. і перероб. - К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. - С. 345.
3. Земельний кодекс України: станом на 25 жовтня 2001 р. - Львів: Укр. технології, 2001.- 104 с.
4. Закон України "Про державний земельний кадастр": станом на 7 липня 2011 р. № 3613-VI // Верховна Рада України. - 2011. - № 3613-VI.
5. Закон України "Про землеустрій": станом на 22 травня 2003 р. 858-IV // Верховна Рада України. - 2003. - № 36. - 282 с.

6. Закон України "Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність": станом на 23 грудня 1998 р. № 353-XIV // Верховна Рада України. - 1998. - № 5-6. - 46 с.
7. Перович Л. Сучасний стан та перспективи розвитку кадастрової системи України / Л. Перович // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва: зб. наук. пр. — Львів: Ліга-Прес, 2011. - С. 193-194.
8. Панас Р. Бонітування ґрунтів як важлива складова державного земельного кадастру / Р. Панас // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва: зб. наук. пр. - Львів: Ліга-Прес, 2011. - С. 199-203.
9. Канаш О.П. Сучасні проблеми грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення // Землепорядкування. - 2001. - № 1. - С. 62.
22. Мартин А.Г. Сучасна класифікація земельних ділянок за цільовим призначенням // Землеустрій і кадастр. - 2008. - № 2. - С. 12-36.
23. Лісовий кодекс України: із змінами, внесеними законом України: станом на 21 січня 1994 р. за № 3852-XII / ВВР. - № 17.
24. Водний кодекс України із змінами, внесеними законом України: станом на 21 верес. 2000 р. за № 1990-III / Верховна Рада України - Офіц. вид. - К: Парламентське вид-во, 2000. - 30 с.
25. Закон України "Про природно-заповідний фонд України": станом на 16 червня 1992 р. № 2456-XII // Верховна Рада України. - 1992. - № 34. - 502 с.
26. Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності": станом на 17 листопада 2011 р. № 3038-IV // Верховна Рада України. - 2011. - № 34. - 334 с.
27. Постанова Кабінету Міністрів України "Положення про містобудівний кадастр": станом на 25 травня 2011 р. № 559 // Кабінет Міністрів України. - 2011.
28. Класифікатор обмежень та обтяжень // Держкомзем від 29.12.2008 р. - № 643.
29. Даниленко А.С., Білик Ю.Д., Кулініч В.В., Лихогруд М.Г., Калюжний М.Н. Методичні рекомендації щодо складання індексних карт і присвоєння кадастрових номерів земельним ділянкам та об'єктам нерухомості / Державний комітет України по земельних ресурсах. - К.: Урожай, 2003. - 28 с.

30. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку набуття прав на землю": станом на 5 листопада 2009 р. - №1702-VI // Верховна Рада України. - 2009.
31. Постанова КМУ "Про затвердження Порядку здійснення природно-сільськогосподарського, еколого-економічного, протиерозійного та інших видів районування (зонування) земель": станом на 26 травня 2004 р. // Верховна Рада України. - 2004. -№681.
32. Лихогруд М.Г. Структура та особливості формування кадастрового номера земельної ділянки та іншої нерухомості // Інженерна геодезія. - 2000. - № 44. - С. 158-169.
33. Теоретичні основи Державного земельного кадастру: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М.Г. Ступень, Р.Й. Гулько, О.Я. Микула та ін. - Львів: Новий світ-2000, 2003. - 336 с.
34. Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми б-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем) від 05.11.1998 р. № 377.
35. Про впровадження на території України Світової геодезичної системи координат WGS-84 (Постанова КМ України № 2359, від 22 грудня 1999 р.)
36. Інструкція з топографічної зйомки в масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500". - К., 2001.
37. Волосецький Б.І. Геодезія у природокористуванні: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Богдан Волосецький. - Львів: Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2008. - 288 с.
38. Тартачинський Р.М. Основи інженерної геодезії: [навч. посіб.] / Р.М. Тартачинський. -Львів, 1999.-177 с.
39. Про затвердження Тимчасового положення про порядок державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно // Мін'юст України від 07.02.2011 р.